

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szombat, június 4.

Az új párt és a függetlenségi párt.

Kolozsvár, június 4.

A szegedi választás eseménye tartja még mindig forrongásban a kedélyeket. Különbözőképp taglalják az újpart győzelmét az emberek s valóban el lehet mondani, különféle nézeteket kapcsolnak hozzá.

E különféle nézetekből az domborodik ki, hogy a hatvanhetes alap barátai két pártra szakadtak s előállították azt a helyzetet, amely szerint nem a mindenkor kormányelnökben találják a hatvanhetes alap egyedüli támaszát. Most már másfelé is tekintgetnek. S mivelhogy Bánffy Dezső báró volt miniszterelnök módját tudta találni annak, hogy ellenzék lehessen az egyedül üdvözítő hatvanhetes alapon, ennél fogva támadt a győzedelmes pártja, amely az ócska hatvanhetesekből új hatvanheteseket csinált.

Hogy az országnak ebből mi haszna lesz, vagy hogy egyáltalán lesz-e haszna, az meglehetősen kétséges. Mi mégis a reménység mellett vagyunk. Azt hisszük, hogy ez az ellenzék is több, mint a semmi, és bizonyos fokig hasznára válhat a nemzetnek, de csak akkor, ha a politikai életben magának bizonyos súlyt bír szerezni, — ha tekintélyes lesz, — ha nem fog Apponyi módon a legfontosabb kérdéseket kétszínűsködni, hanem szint val és amely szint megvallott, azt azután erősen követi is.

A mi helyzetünk, a negyvennyolcas és függetlenségi párt helyzete az újpart győzelme által nem változott.

Amennyiben változott, ez annyiban történt, hogy fokozottabb éberségre és összetartásra int bennünket.

Tudjuk és látjuk, hogy az újpart erő, a melylyel számolni kell. Nem lesz számolni kell vele, hanem számot kell vele vetni.

Ez okból fokozott összetartásra buzdítjuk a függetlenségi párti polgárokat.

Mert az újpart valóban újpart ugyan, de valóban ugyanazon hatvanhetes alapon áll, a melyen a mostani kormánypart. S ha ezen párt programjából némely hangzatos jelszavakat letörölünk — könnyen letörölhetik ezt ők maguk is valamely eredmény kedvéért — ak-

kor csak ott vagyunk velük, a hol az eddigi hatvanhetes kormányparttal, a mely azt beszéli, hogy ő a Deák-párt letéteményeinek örököse. Amiből pedig egy szó sem igaz.

Hogy Bánffy Dezső most már képviseli Szeged első kerületét, az olyan tény, a melyen már manap mit sem segíthetünk. Hanem vigyáznunk kell és szükséges az, hogy dolgozzunk az összetartás megerősítésén. Célnak a hatvanhetes alap támogatása nem lehet: hisz összes elveinkkel ellenkezésben van. Célnak csak egy lehet, a mi a mi célunk eddig is volt: a magyar hazának, a magyar nemzetnek a boldogulását kivívni, a mely pedig a hatvanhetes alapon nem lehetséges.

Annak idején, Deák idejében tetszetősnek tetszhetett sokak előtt ez a terv, ez a politika, ma azonban efelől szó sem lehet s áll az az elv rendületlenül, hogy egyedül csak a független szabad és önálló Magyarország képes betölteni Közép-Európában azt az állami hivatást, amelyet töle külpolitikái tekintetben is várnak a többi hatalmak.

Ezért fokozott figyelemmel kell lennünk az eseményekre. Figyelemmel kell lennünk arra, hogy terjeszkedése nemcsak a kormánypartnak, hanem a mi pártunknak is a rovására mehetne. Ez okból ismételtén ajánljuk polgártársainknak az erős és szilárd összetartást.

— Ki hitte volna? Nos, kérjük még egyszer. Ki hitte volna még csak fél-évvél is előbb, hogy az »Ellenzék«, az XXV. éves ellenzéki lap, 12. mondd: tizenkét üdvözlő sürgönyt fog leköszölni hasábjain, mely üdvözlő sürgönyök mind Bánffy Dezsőnek, az »Ellenzék« és főszerkesztője által elnevezett és nagy előszeretettel hirdett »Bukott«-nak szólnak. Valjon miért ez a nagy előzékenység? Csak nem azért, hogy miniszterelnök korában *Ugront*, az említett lap védszentjét kibuktatta a képviselőházból? Talán azért sem, mert keresztapját — *Barthát* — sem becsülték többre s hasonló sorban részesítették? Ugyan hát miért? Bizonyára hálás tiszteletből, hogy a Tisza-kormány megbuktatására osztrák köpenyegben ellenzéki újpartot alakított. Hát ez még indokolná is némileg a XXV. »Ellenzék« lojalitását. Még az is indokolná, ha az önálló vámtérület újdirvát védelmezőjét és vezérhajókat becsülé ily nagyra tisztán hasábjain. Ámde más bibije lehet ennek. Az a titkos fegyverbarátság előmozdítása, melyet a keresztapa kötött »Bukott«-

nak keresztelt fiával, vagyis a tűz a vízzel, mely pusztítani van hivatva — nem ugyan egy más, — hanem azt az igazi függetlenségi tábor, mely nem alkuszik sem osztrákkal, sem a reakcionáriusok fekete seregével, hanem halad az igazi uton Magyarország függetlenségének diadalra vezetésében. De az igazi függetlenségi polgárok előtt nem lehet játszani politikai szemekötődít s be fogják látni azt, hogy ide-oda kacsinatással, új-párti szakértelenséggel tisztá függetlenségi meggyőződést hirdetni és szolgálni nem — hanem csak *kacérkodni* lehet. Az üdvözlő sürgönyt küldők megveregethetik ugyan érte az »Ellenzék« hazafias vállait, míg az igazi függetlenségi polgárok folsóhajthatnak, hogy hát »te is fiam Brutus?«

— A delegációk után. Az osztrák delegációk befejezték a tárgyalásokat. Ez nem jelentene semmit, mert a delegációknak úgy sincsen más hivatásuk, minthogy fejezzék be a tárgyalásokat. De ezuttal legálabb az osztrák politikusoknak módjuk volt abban, hogy a belső helyzetet megbeszéljék. A Reichsrath és a cseh tartománygyűlés tetteit, így legalább a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságból adnak ki az osztrák választóknak a nyári parlátokat. Senki sem tudja, hogy mi történhetik és a választások közelebb állnak, mint valaha. Annyi bizonyos, hogy a cseh-német békülési akció lehetőségéről tovább tárgyalnak. A saját erőről nem vett tudomást s a delegációkba is csak dr. Baernreither tett erre célzást, aki azt az álláspontot vallotta, hogy a nyelvkérdés megoldását halasszák el a közigazgatás reformjáig. A dolgot cseh részről is rokon-szeretettel fogadták, úgy, hogy ez csakugyan a meggyezés kiindulási pontja volna, ha a kormány erre vonatkozólag konkrét indítványokat tesz. Hogy az osztrák világ a cseh-német béke nélkül meg nem oldható, arra báró dr. Berger, gróf Dzieduszycki, dr. Baernreither és dr. Kramer, szóval: a különböző pártok vezérszónokai rámutattak. Így teoriában mindenki koncedálja, hogy a meggyezés, egyenesen államérdek. De mikép állunk a praksisban? Ugyanakkor, amikor dr. Baernreither a delegációban a békére való hajlandóságát jelezte, ellentétben, dr. Eppinger kijelentette Prágában, hogy a németek addig újabb tárgyalásokba a csehekkel nem bocsátkoznak, míg azok a parlamentben be nem szüntetik az obstrukciót. Ez a vég nélkül való háború deklarálása. Annál inkább, mert hozzátette, hogy a németek a cseh tartománygyűlésben nem hagyják abba az obstrukciójukat, ha a parlamentben le is szereznek a csehek. Így a helyzet, hogy az obstrukció kimúlására gondolhatnának az osztrák politikusok, megerősödésének a veszedelme áll a küszöbön. Megkezdődik a szöveg a brünni tartománygyűlésben is s az olaszok Innsbruckban már hozzáfogtak, hogy a Dél-Tirolnak autonómiát szerezzenek. Olyan jelek ezek, amik arra mutatnak, hogy Ausztriában minden parlamentáris élet pusztulóban van. Az utolsó, halvány szalmaszál, amik után azok

nyulnak, akik az alkotmányt megakarják menteni, az, hogy talán mégis sikerül valahogy a német-cseh érdekellentéteket kiegyenlíteni. Meg is kísérik. Az valószínűleg nem tiszta véletlen, hogy dr. Baernreither közvetlenül a delegációban mondott beszéde után Budapestre Prágába utazott s ott a liberális nemesség vezetőjével, gróf Thun Oswaldal tanácskozott. Talán itt mégis találtak módot arra, hogy a nyáron megtörténjék az utolsó szándékos kísérlet, amelynek kudarca — ez tagadhatlan — az osztrák alkotmány csődjét is jelenti.

— Rákóczi hamvait nem hozzák haza. Az egész ország boldog pár hét óta Hogynel Hisz az uralkodó elrendelte, hogy a nagy fejedelemlék holttestét hazaszállítsák Törökországból. Annak a nagy fejedelemlék, a ki éveken keresztül hadat viselt ősei ellen; s kinek neve azóta minden Habsburg előtt vörös posztó volt. És most mi diplomáciai körökből azt az előtűnt is majdnem hihetetlen értesítést nyerjük, hogy Rákóczi hamvainak hazahozatala, legalább egyelőre elmarad. Megjegyezzük, hogy e hihetetlenül hangzó hírt magunk is csak fentartással közöljük, mert lehetetlennek tartjuk, hogy egy a kormányfőfőnök, mint a diplomácia olyasvalamire kérték volna ki előzetesen az uralkodó beleegyezését és jóváhagyását, aminek keresztülvihetőségéről jó előre nem győződtek meg. Tekintve azonban a törökök ellenszenvét a holttestszállítás iránt; s tekintve főleg azt, hogy a konstantinápolyi lazarista szerzetesek mily fanatizmussal ragaszkodnak ahoz, hogy a fejedelm holtteste tovább is zárdájukban maradjon, ez eshetőség nincs kizárva. Hisz az ötvenes években nálunk is volt arra eset, hogy a pannonhalmi bencészekre egyszerűen ráírtak Bécsből, hogy küldjék fel azonnal a császárvárosba Szent István király palástját, melyet Gizella királyné sajátkezüleg készített s mely rendszerint a főpát őrizete alatt van. A bécsi uraknak a londoni Britisch Múzeum nagyobb összeget kínált érte. A pannonhalmi főpát, Kóneszt Konstante egyszerűen megtagadta az engedelmességet s az első király palástja még ma is Pannonhalmán van. Nincsen tehát kizárva, hogy így járunk a lazaristáktól most reklamált Rákóczi-hamvakkal is.

A mi programunk.

Irta: Hentaller Lajos orsz. képviselő.
Budapest, június 3.

A mi programunk Magyarország teljes állami függetlensége. Olyan függetlenség a mely teljesen, minden idegen beavatkozástól menten intézi a saját belügyi és külügyi dolgait.

Röviden, mi azt akarjuk, hogy Magyarország épp egy magyaroké legyen, a mint a franciáké Franciaország, az angoloké Anglia s a németeké Németország.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Egységző centiméterenként 8 fillér.

iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

Szombat, június 4.

Ezt akarja kivinni a függetlenségi párt. S ki akarjuk vinni azért, mert tudjuk, hogy állami függetlenség nélkül nincs, de nem is lehet egyéni szabadság, jólét, fejlődés és elégedettség.

Szükségesnek tartjuk ezt most újból hangsúlyozni, nehogy az elvek és eszmék összekavarodjanak s a megfélemlítők megfélemlítsenek.

Mert Magyarországot csakis függetlenségének teljes kivívása mentheti meg az Ausztriába való beolváztatástól.

Épp úgy, a mint a függetlenség utáni vágy mentette meg Svájcot az osztrák zsarnoktól.

A mint a függetlenség rajongó szeretete változtató tenger vizévé Hollandia termő földjeit, mivel már uton-módon nem volt képes megszabadulni a spanyolok szolgajármától.

Ugyancsak a függetlenség után való vágy öntött bizalmat az amerikai Egyesült Államok polgárainak szívébe; ez acélozta meg izmaikat; buzdító kitarásra a csüggedőket, a mig csak az angolok vörös kabátos katonát el nem üzték az Újvilág szűzi talajáról.

A függetlenség szent eszméje tette egységessé az apró darabokra törtelt Itáliát. Egy egyesítő ott Mazzini legrajongóbb karbarnariját a leglojalisabb királypártival.

A függetlenség után való vágy tette néppé, nemzeté Bulgáriát, Romániát és Szerbiát.

A függetlenség eszméje adott erőt, kitartást a hős boáreknek, a kik néhány ezred magukkal éveig védtek hazájuk önállóságot a legnagyobb világhatalom ellen.

A függetlenség tudata adja szájába a „Benzáji“ szót a vitéz japánnak, mikor kacagva rohan a halált okádó muszka ágyuk torkába.

És a függetlenség eszméje ad erőt a magyar nemzetnek 378 esztendő óta, hogy képes magát faji jellegét, nemzeti kiváltságait, ősi jogait megvédeni, nyelvét fenntartani és fejleszteni az őt mindig csak szípolozó rossz szomszéd ellen.

Mert igazán istentelenül rossz szomszédunk ez az osztrák!

Állítólag szövetséges társak lennénk. Szabad akarattal kötött szerződést és szövetséget 1867-ben az alkotmányos Magyarország az akkor még alkotmányos Ausztriával. De a lefolyt 36 év alatt az osztrákok folyton úgy bántak velünk, mintha nem is szövetséges társak lennénk, hanem valami gyarmatféle, vagy fegyverrel meghódított, hadijog alatt levő terület.

Anglia, Francia-, és Németország, meg Hollandia, a távol világrészekben keresnek ipartermékeiknek piacot. A német császár az ipari érdekek kedvéért utazott pár év előtt Törökországba. Azért, hogy személyes

törvényeik, szándékaik kívül vannak a mi életünkön és értelem körünkön túl valók; egy egészen zárt világból keltek, olyan világból, a mely örök ellensége a mi fajunk sorsának, a létlen anyag alaktalan és durva világából.

És mi ezekre az ismeretlenekre, vakokra és a rettenetességre bizzuk a perosztást, a mely a mi kizárólagos jogunk volna; ezekre az osztályozhatatlan szörnyetegekre bizzuk azt a szinte isteni hivatalt, hogy a jogos és jogtalan között döntson....

Minő kötelemeknek szolgáltatunk ki a mi sajátos kiváltságainkat?

Néhány ezer ember, aki a megmozgatott erők hatásáról és mennyiségéről épp oly keveset tud, mint egy szűz erdő hangyabolya, néhány ezer ember azzal tömjénez magának, hogy valami, a világegyetemről idegen eszmények érdekében a mindenség legmérhetlenebb és legveszedelmesebb törvényeit igájába tudja fogni és kedvére értékesíteni képes.

Honnan, minő fölértelentlen örvényekből, mélységekből szakadnak föl a démonok, amelyek eddig sohasem látták még a nap világát? A rettenetnek, mely családjához, a rejtelmeknek, mely nem is sejtett csoportjába kell soroznunk őket? — Melinit, dinamit, káplasztit, cordit és roburit, lyddit és balistit, megannyi meghatározhatatlan szörnyeteg, melyekhez képest a jó öreg fekete puskapor, apáink réme, de sőt maga a villámcsapás is, melyben az isteni haragnak legtragikusabb nyilvánulását láttuk, csakna vénasszonyoknak tetszik; vénasszonyoknak, a ki uryan arcul legyinti az embert, de szinte uryatlan különben. Ti leirhatatlan szörnyetegek, megszámálhatat-

TÁRCA.

Lia dalok.

I.

Egymásért élünk, égünk, sorvadunk,
Egymásért küzdünk, szenvedünk.
Pusztít a lángunk perzselő heve
S vad szomjúságtól mégis elveszünk.
Pogányhalállal pusztulunk mi el
Biborban uszó szűzi hajnalon
Egymásba fonva mint két rózság
Egymáshoz forrva: ajkam ajkadon.

Pogányod vagyok szent Liám neked
Szerelmed oltárom nekem
S ami csak szép, fenséges, isteni
Szemedben azt mind föllelem
Lágy hókarod ha reszketőn ölel
Lobogó lellem képes lángra gyul
S úgy égek el egy tenger tűz ölen
Remegre, némán, szóltanul....

II.

Arcképhez.

Egy kép csupán és mégis egy világ
A lellem színes, merengő világa
Egy kép csupán, mosolygó édes arc
Szívemnek lengő, játszi délibája,
Egy kép csupán, mely minden vágyamat
Reményemet és üdvösségem bírja.
Egy kép csupán, melyért e dal borong
Szerelmes vágygyal halkán, lágyan sirva.

Imádom, féltém óva reszketőn
S mint csillagot az éjhomály ölel
En úgy ölelgetem álomban át

S az arca rám lángot, gyönyört lövel.
Csak rátekintek s minden bánatom
Szétfoszlik észrevélen mint a pára
Csak rátekintek s lellem felmosolyg
Mint nyárszakán a nap aranyugára.

Peterdi Andor.

A háború istenei.

Irta: Maurice Maeterlinck.

A förtelmes tragédia, amely odalenn, a világ tulsó sarkán megkezdődött, nem egy meglepetést tartogat számunkra. Mindenekelőtt a história kezdete óta most történik először, hogy teljesen új, végre megértett és a százados előkészítő tapasztalatok alól felszabadult erők viszik harctérre az embereket. Mindeddig (a tranzváli háborúról nem beszélve, mert az tökéletesen volt s az erők egyensúlya dolgában egyenlően) csak fél készülettel vonultak fel ezek az erők, oldalt vonultak meg és távolról cselekedtek csupán. Haboztak megállapodni s volt még valamelyes kapcsolat szokatlan tevékenységük s a mi kezünk munkáereje között. A puská nem hordott messzebbre, mint a meddig szemünk ellátott s a leggyilkosabb ágyú, a legborzasztóbb robbantószer pusztító ereje sem multa felül az emberi arányokat. Ma azonban felülkerekedett rajtuk a háború technikája, uralmunk végleg leáldozott és most már mint a homokszem, ki vagyunk szolgáltatva a szörnyű és titokzatos hatalmaknak, amelyeket segítőitársainak felidézni merészeltünk.

Való igaz azonban, hogy minden időben az emberi közreműködése volt legkevésbé jelentős és legkevésbé döntő része az ütközeteknek. Már Homérosz korában is

az Olymposz istenségei ártották magukat a halandók perpatvarába Trója mezején és szinte láthatatlanul megvonulva ezüst felhőkben, uralkodtak a harcokon, pörtfogolták, vagy rettentették őket. Csakhogy azok a hatalmak akkor mégse nagyon hatalmasak, se nagyon titokzatosak nem voltak. A mi értelmünk egének voltak ők a kisugárzásai, a mi szenvedélyeink, a mi nyomorúságunk, a mi gondolataink tapadtak rajtuk s mindez alig valamivel volt különb és tisztább, mint az embereké. Majd azonban, hogy az idő mulik, az ember mögött elmaradnak az illúziók, magatudata megerősödik, a világ lelepleződik előtte, az istenek, akik nyomában haladnak, megnövekednek ugyan, de térben távolodnak, elmosódottabbak lesznek, de ellenállhatatlanabbak is. Aminő mértékben szerveződnek a hadseregek, tökéletesednek a fegyverek, halad a tudomány és győri maga alá a természeti erőnk, azon mértékben csuszik ki a hadvezér kezéből a csaták sorsa, hogy a kibetűzhetetlen törvények azon csoportjának engedelmeskedjék, a melynek véletlen, vakserenése és végezt a neve. Ott van például Tolsztojnak remek leírása a borodini vagy a moszkvai csatáról, az empirie-kor nagy ütközetekéne e típusairól.

A két vezér, Kutuszov és Napoleon akkora távolagságra tartózkodnak a csatától, hogy csupán jelentéktelen epizódokat láthatnak az ütközetből s jóformán azt sem tudják, mi történik a csatamezőn. Kutuszov, szelvé fatalista létére bizva-bizott a »dolgoz erejé«-ben. A rengeteg termélt, félszemű, álmódzó ember egy szörnyeggyel terített padon roskadozik, parancsot, rendeletet nem ad, beéri annyival, hogy elfogadja azt, a mit ajánlanak neki! Napoleon

hiúságát azonban csiklandja az az akarat, hogy-ó igazgassa az eseményeket, melyeket pedig nem is lát.

Előző este kiadta rendeleteit; ám az történik, hogy a dolgoknak ugyanazon ereje következéleiben, a melyben Kutuszov hisz, rendeleteinek egyikét sem valósitották meg, mert nem lehetett.

A császár mindazonáltal ragaszkodik a képzeletbeli haditervez, melyet a valóság tökéletesen felforgatott, azt hiszi, hogy parancsokat ad ki, pedig nem tesz egyebet, mint hogy elkésve ballag a hadiszerencse parancsai nyomában, a melyek mindenütt megelőzik tétovázó és elfogódott hadségeit. És az ütközet zajlik azon az uton, melyet a természet jelölt ki számára, zajlik, háborog, mint a folyam, a mely nem törődik a partjain összeverődött emberek kiáltásaival.

Mindazonáltal az összes utóbbi háborúk összes vezérei között Napoleon az, a ki az ütközetek sorsa intézésének látszatát leginkább megtudja őrizni. Az idegen erők, a melyek csapatait segítették s a melyek már akkor is uralkodtak rajtuk, alig hogy gyermekkorukat érték még. Hová lenne Napoleon ma? Sikerülne-e csak századrészt megsemmiesenie annak a befolyásnak, melylyel akkor a csaták sorsát intézte? Mert a titkok gyermekei ma megnöttek már és más istenek nehezdednek csapatainkra, viszik előre, vagy szórják szét szándainkat, bontják meg harcveronalainkat, döntik le erősségeinket és lékelik meg hajóinkat.

És az új isteneknek nincsen már emberformájuk, a kezdetleges kőszoból merülnek fel ők, sokkal messzebből jönnek, mint elődeik és egész hatalmuk összes

közreműködésével piacot csináljon Siemens és Halskénak s kizsírítsa a magyar gyárat. Ugyancsak ezért küldte „kék legényeit“ Kinába. Nem földterületet akart hódítani, hanem piacot teremteni.

Ausztria ebben is sokkal szerencsésebb. Ő a piacot szomszédjában lelte fel. Reánk tukmálja, reánk erőszakolja rossz, hasznavehetetlen huszonhétkérczáró portékáját, melynek ugyan a világ egyetlen piacán sem akadna vevője, oly silány készítmény.

És akinek szíve mélyében még rezeg a függetlenség szóka fogalma, az tisztában lehet azzal, hogy mi magyarok az osztrákoknak egyszerűen fogyasztó gyarmata vagyunk.

De nemcsak ez! Több ennél! Mi éleltára is vagyunk Ausztriának, mert mi élelmezzük őket legelősebben. Ebben azután önkényi következik, hogy nem barátságból, nem rokonszenvből ragaszkodik az osztrák hozzánk. Ha barátság és rokonszenz a ragaszkodása, csakis olyan az, mint az éhes pőca ragaszkodása az élő emberi testhez. Szija, szija, amíg magától le nem eszik, le nem sőzák.

A mi programunk az, hogy le kell szőnünk a nemzet testéről az osztrák pőcát. De mielőbb! És ez a sőzás akkor kezdődik meg, ha felállítjuk a vámsorompókat. A vámsorompók a gazdasági önállóság kezdete. Ez maga után vonja a politikai függetlenséget.

A vasutasok sztrájkja.

Főtárgyalás.

— Express tudósítás. —

Budapest, június 3.

Ez év április 19-én világraszóló szenzáció történt. A vonatok egyetlen parancsára az egész országban megálltak s a szárnyaskerék nehéz ólomteste öt teljes napon át nem száguldott végig az Alföld rónaságán s a mozdonyok füstje nem borította füstfelhőbe a vasutat mentét. Öt teljes napon át szünetelt a kereskedelem s Budapest, az ország fővárosa — teljesen elszigetelve a vidéktől — izgatottan leste, várta, mikor lesz vége a sztrájknak s mikor indulnak újra a vonatok.

A világhírű nevezetességek, a maga nemében páratlan vasúti sztrájk azzal végződött, hogy a kormány utasítására, a budapesti államrendőrség április 23-án letartóztatta a sztrájkot intéző 13-as bizottság tagjait, kiket egész május 4-ig vizsgálati fogságban tartottak. A kir. ügyészség hivatali hatalommal való visszaélés bűntette miatt vádat emelt ellenük s ez ügyben a közönség óriási érdeklődése mellett, a budapesti büntetőtörvényszék Oláh András bíró elnöke alatt ma folytatja a végtárgyalást. Az érdeklődő közönség már a kora reggeli órákban oly nagy számmal lepte el a törvényszék folyosóit, hogy a bíróság tagjai is csak nagy küzdelemmel tudtak a tárgyalóteremig eljutni. Miután előzőleg még más három kisebb bünpert kellett letárgyalnia a bíróságnak, a vasutasok ügyére csak 10 óra után került a sor.

A királyi ügyészség vádirata.

A perbe fogott 13-as bizottság tagjai ellen, szemérem 14 vasutas ellen a királyi ügyészség a következő vádiratot nyújtotta be:

lan titkainak legjelentéktelenebbjét sem leplezte le soha ember és a vegyész, aki álomra szl benneteket, meg a mérnök vagy tűzér, aki fölébrest álmatokból, nem ismeri természeteket, nem tudja, honnan jöttetek, nem ismeri lelketeket, nem kiszámíthatatlan feszítő erőket rugóit, sem az örök törvényeket, amelyeknek engedelmeskedtek. Tán az emlékeztetelen idők óta fogva tartott dolgok lázadásáig vagyok ti? A halálnak villámolt megdicsőülése, szín változása, rettenetes vidám fellobbanása a reszkető semminek, a gyűlölségnek kitörése, vagy az örömmek tulsága?

Uj életforma vagytok, olyan heves, olyan forró életforma, hogy egy pillanat befolyása alatt husz század túlnémet emészti el? Talán a világok talányának vagytok fellángolása, mely az ő körül fogó csend törvényei között részre lett? Hogy egy szempillantás alatt példátlan ugrással uj szemmel fel ragadtok mindent, a mi lenni készűl, a mi munkálkodik, a mi összegyűl a szirtek, a tengerek, a hegyek titokzatában? Lélek vagytok-e, vagy anyag, avagy az életnek valami harmadik, még el nem kereszített állapota? Honnan veszitek pusztító erőteketnek hevéit, hol vetitek meg az emelőrdnat, melylyel egy kontinenst hasítottok kétéfel és honnan ered lendületek, röptötök, mely a csillagok övéi is tulszárnyal?

Mindezekre a kérdésekre egyszerűen azt felelné a tudós: „Feszítő erőteket oka abban keresend, hogy hirtelen nagy gázmennyiség fejlődik valamely zárt térben, a mely kisebb térfogatú, semhogy az atmoszféra nyomása alatt elérne benne a gáz.“ Kétségtelen, hogy ez a válasz megmagyarázza mindent, hogy minden föl van derítve vele. Látjuk benne az igazságnak velejét és mint minden egyében, itt is tudjuk most már, mihez tartunk magunkat.

»A magyar királyi államvasutak alkalmazottainak nagy része, anyagi viszonyaik megjavításának kérészekolása végett, 1903. év április 19-én, hivatali kötelességeik teljesítését, — összebeszélés következtében megtagadta. Az ország e miatt kiszámíthatatlan károkat szenvedett, mert a forgalom országsszerte fennakadt s hosszabb ideig a vonatok nem közlekedtek.

Ezen országsszerte feloldozásával: 1. Sarlay János 47 éves ágostai evangélikus vallású, máv. állomásfőnök helyettes, 2. Seide Arthur 55 éves, római kath. zágrábi máv. főellenőr, 3. Lorber József 38 éves, izraelita, fumei máv. hivatalnok, 4. Janovits Miklós 45 éves, görögkeleti vallású, fumei máv. hivatalnok, 5. Kósa Lajos 36 éves ev. ref. zágrábi máv. hivatalnok, 6. Margulit Kálmán 42 éves, izraelita vallású, budapesti nyugalmazott máv. ellenőr, 7. Veréb Mihály 33 éves, római katolikus vallású, rákospalotai máv. kocsi rendező, 9. Komlós Manó 37 éves, izraelita vallású, zágrábi máv. segédmérnök, 9. Polinka Lajos 26 éves római katolikus, budapesti máv. hivatalnok, 10. Breuer Ferenc 42 éves izraelita vallású, budapesti máv. hivatalnok, 11. Kardos Antal 36 éves római katolikus, budapesti máv. kocsi rendező, 12. Turesányi Pál 39 éves, római kath. ügyvisi máv. hivatalnok, 13. Kacsó Gyula harminchaléves, római kath. mozdonyvezető és 14. Faludy József 38 éves, római kath. máv. állomásfőnök, a büntetőtörvénykönyv 480. §-ába és a 481. §-a szerint minősülő hivatali hatalommal való visszaélés bűntette címén azzal vádoltnak, hogy 1904. év április hó 19. és következő napjain hivatali kötelességüknek teljesítését, összebeszélés következtében megtagadták és »A vasutasok tízenhárom bizottsága« elnevezés alatt a magyar királyi államvasuti alkalmazottakat országsszerte sztrájkra csábították.

A védelem álláspontja.

A vádlottakat az ország legjelesebb kriminalistái védik és pedig: Eötvös Károly, dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Györfly Gyula, dr. Miklós Gyula, Baracs Marcell, dr. Benedek János, dr. Bakonyi Samu, dr. Gál Jenő, dr. Lengyel Zoltán, dr. Perl Soma, dr. Pollacsek Sándor, dr. Schaffer József, dr. Landler Jenő és dr. Polónyi Dezső.

A védőügyvédek a királyi ügyészség vádiratával szembe arra az álláspontra helyezkednek, hogy a királyi ügyészség által megnevezett bűntett elkövetésére nemcsak hogy gyanu nem forog fenn, de annak tény átladékhöz még csak szó sem férhet. A 481. §-ban meghatározott delictum tárgya, csak közhivatalnok lehet. Amde a 461. paragrafus világosan és taxative megmondja, hogy kik a közhivatalnokok s ezek között az államvasuti alkalmazottak, mint közhivatalnokok egyáltalán nem szerepelnek. Ha a törvényhozásnak az lett volna a szándéka, mikor ezt a törvényt alkotta, hogy az államvasut alkalmazottait a közhivatalnokok közé sorozza, módjában lett volna ezt expressis verbis, a felsorolásnál határozottan kifejezni. A királyi hatóságok több ízben ki is mondták, hogy a 461. §. szerint a vasutasok nem közhivatalnokok. Igaz ugyan, hogy egy kuriai döntvény egy esetben közhivatalnoknak minősítette a vasutast, de ez a döntvény törvénytelen alapon nyugszik, mert fennálló törvényt csak a törvényhozásnak van joga módosítani.

De a védelem szerint a vádlottak egyáltalán nem követtek el bűntett cselekményt, mert a szolgálati kötelesség megtagadása nem állhat pusztá mulasztásból és a szolgálati hely elhagyásából; az ilyen magyarázat ismét a törvényt meg nem engedett kibővítése, mert a szolgálati kötelesség megtagadásához, illetékes helyről jövő felszólítás, parancs szükséges és az ennek való ellenszegülés állapítja meg a delictumot. Már pedig az közvélemény tény, hogy az ugynevezett sztrájkolók közé, azon célból, hogy az alkalmazottakat a szolgálat teljesítésére felszólítsa, soha sem jelent meg az államvasut-k hivatalos személye. Sőt egyéb történt. Midőn szombatról vasárnapra virradó éjjel a 13-as bizottság több képviselő Hieronymi keresk. miniszterhez vette, még az sem szólított fel őket, hogy térjenek vissza szolgálatukhoz, hanem így szólott: »Ázaz, hogy ily késő éjjel fogadom önöket, különös jelét adom jóindulatomnak. Végleges választ most nem adhatok, de holnap, vasárnap délutánig várjanak, akkor megadom válaszat.«

A 13-as bizottság tagjait maga a kereskedelmi miniszter szólította fel tehát, hogy vasárnap délutánig várjanak, amiből kitűnik, hogy ezen időpontig minden egyébtől eltekintve, az ellenük felhozott delictumnak nem lehetnek sem tettesei, sem felbújtói. Deután pedig már elfogatták és így cselekvésük további eshetősége is megszűnt. De a felbujtás vádja sem állhat meg, mert tehettek egy személyben, tettesek és felbujtók nem lehetnek és nem látják fölük különváltan azon tetteseket, akiket ők felbujtottak volna.

Ezzel érvelnek a védők s az ország közönsége kíváncsian várja, vajjon figyelembe veszi-e a törvényszék ezen nyomós érveket.

A tárgyalás kezdete.

A tárgyalást dr. Oláh András bíró fő-tárgyalási elnök vezeti. Szavazóbírák: dr. Füzesséry Zoltán és dr. Horváth Sándor törvényszéki bírók. A vádhatóságot dr. Geszti Andor kir. ügyész képviseli. Az elsőrangú vádlottakat Sarlay János és Seide Arthur dr. Vázsonyi Vilmos, Komlós Manó Eötvös Károly, Kacsó Gyula dr. Györfly Gyula, Kardos Antal dr. Mikos Gyula és Margulit Kálmán dr. Bakonyi Samu ügyvédek védik.

Pont fél tizenegykor nyitja meg a tárgyalást Oláh elnök. A tárgyalóterem nagyon is szűknek bizonyul. A védők helye csak

két személyre van berendezve s így a 13. ügyvéd hogy eltérjen, pótasztalokat állítottak fel részükre a teremben.

Elnök konstatálja, hogy a vádlottak mind megjelentek. Tanuknak be vannak idézve: dr. Sherbak Elek máv. igazg. titkár, Vörös László és Dobiecsky Sándor országgyűlési képviselők, Kolossa Géza rendőrfogalmazó, Márton Gyula máv. főmérnök s s még 25 tanu. A védelem által bejelentett tanuk, jelenen gróf Tisza István miniszterelnök, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, Láng Lajos volt kereskedelmi miniszter és Rudnay Béla főkapitány csak akkor idézték be, ha az a tárgyalás folyamán szükségessének mutatkoznék.

Ezután az elnök megnyitja a nyilvános tárgyalást. Figyelemzteti a hallgatóságot, hogy a teremben tetszés, vagy nem tetszés nyilvánításra szigoruan tilos, ha ez mégis megtörténne, könnyen lenne a hallgatóságot eltávolítani a teremből. Majd a perben álló felekhez és azoknak jogi képviselőjéhez fordulva így szól:

Egy figyelemztetést, vagy jobban mondva kérészt teszteszt önök elé és ez az, hogy a mai tárgyaláson tartásuk meg a kellő higgadságot, de a mi a fő, a politizálástól tartásuk távol magukat. Attól felek, folytatta tovább az elnök, hogyha politikai utra terelik a felek a mai ügyet, izzó politikai szenvedélyeket gyujtanának lángra a mai tárgyaláson és ez nagy baj lenne, mert ez veszélyeztetné a komoly nagy horderejű, országos érdekű ügy higgadságát és komolyságát. Az elnök ezután a védelem tanuit elbocsátja s minthogy ma nem kerül rájuk a sor, holnap reggelre idézetnek be. Következik a vádirat felolvasása.

Élő csatározás.

Dr. Vázsonyi Vilmos: Tiltakozik a vádirat azon állítása ellen, hogy a vádlottak beismerték bűneiket. Ez nem áll. Ezt ők sohasem ismerték, sőt mindig tagadták, hogy ők közhivatalnokok s hogy bűntetendő cselekményt követtek el. Tiltakozik tehát a vádirat ellen, melynek szövege nem felel meg a valóságnak.

Dr. Polónyi Dezső: Kéri védené, Faludy József ügyében, hogy a bíróság szálítsa le saját illetékességét, mert védené mezoilaborci illetékességgű s a sztrájk kitörése napján nem is volt Budapesten, hanem csak másnap érkezett ide. Továbbá kéri, kérdezze meg a törvényszék az ügyésztől, hogy védené kit, mikor és hol bujtott fel arra, a mivel őt vádolja.

Geszti Andor kir. ügyész, kéri, hogy a védők indítványai elutasításának s csodálkozik azon, hogy az ügyvéd itt szolidaritást nem vállalnak egymással s mindegyik külön tesz indítványokat.

Györfly Gyula: Ehez semmi köze az ügyész urnak.

A törvényszék úgy dönt a kérdésben, hogy a saját illetékességét állapítja meg Faludy ügyében is.

Dr. Polónyi Dezső semmisségi panaszt jelent be a határozat miatt.

Sarlay János kihallgatása.

Elnök: Hallotta, hogy mivel van vádolva, — bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Miért nem?

— Mert én nem bujtottam fel soha senkit s békére törekedtem mindig.

— Milyen aktív szerepe volt önnek a vasutasok mozgalmaiban?

— Előzőleg egy 72-es bizottság elnöke voltam, amely a vasutasok fizetésrendezését akarta keresztülvinni, szemben a kormány javaslatával, melyet ez ügyben a Házhoz benyújtott.

— Megelőzőleg vett ön részt sztrájkmozgalomban?

— Soha!

— A 72-es bizottság megalakulását nem kifogásolta a felettes hatóság?

— Tudtommal nem.

— Mikor fűggesztették fel önt?

— Április 19-én, azért, mert bejelenttem a főkapitánynak, hogy 20-án tilást tartunk.

— De erre nem volt önöknek engedélye?

— Csak azért nem volt, mert Justh és Földessy a 72-es bizottságnak volt elnökei elmulasztották ezt kérni. Ők az okai mindennek ami történt.

— Mit tett ön, mikor fűggesztették?

— Átadtam a pénztári Hauer kollégának s elmentem a Demokrata-Körbe.

Vázsonyi: Erről nem tudok.

Elnök: Hogy került a 13-as bizottságba?

— Azt magam sem tudom. En abba bele nem folytam. Épp a képviselőházban voltam, amikor arról értesítettek s miután azt mondták, hogy délután a kormány ki-küldöttje tárgyalni akar velünk, elfogadtam a megválasztást s kimentem a sztrájknyára. Ettől fogva résztvettem az ügyek vezetésében, de mindig arra törekedtem, hogy az ellentéteket elsimítsam.

— Mi célból alakult a sztrájkbizottság?

— Hogy a tárgyalást a kormány és a vasutasok között teljesítse.

— Lett volna önnek valami haszna, ha a sztrájk sikerült?

— Semmi, mert magasabb fizetést én már egy sem kaptam volna.

— Ha önök nem szervezkednek, akkor a tömeg széjelomlott volna.

— Nem mi szerveztük, a tömeg szervezkedett!

— Mit tud ön azokról a táviratokról, melyek a sztrájk kitűtését tudatták az egész országban?

— Arról mitsem tudok.

— Kik írták és kik adták fel ezt a táviratot?

— Nem tudom. Ezt nem mondhatom meg.

— Hol tárgyaltak önök a kormány képviselőivel?

— Részben a sztrájknyán, részben a Demokrata Körben.

— Nagy volt a differencia az önök kívánsága és a kormány javaslata között?

— Kérem az elnök urat, mentse fel ez alól a vallomástól. Különben is ez nem sajtóper.

— Ön belement a vallomásba, most már köteles felelni.

— Szerintem semmi lényeges differencia nem volt közöttünk.

— Egyáltalában nem érzi magát bűnösnek?

— Határozottan nem. Öt óráig tárgyaltunk Hieronymi miniszterrel, kinek kijelentettük, hogyha javaslatunkat a tömeg nem fogadná el, félreállunk. Erre a miniszter így szólott hozzánk: Ne álljanak félre, sőt kérem önöket, maradjanak meg a mozgalom élén.

— Igérték önöknek amnesztiát?

— Vörös László, mint kormány megbízott kijelentette, ha azonnal munkába állnak a vasutasok, a multért soha bántódásunk nem lesz.

— Tud ön valamit a vonatok megállításáról?

— Közvetlen tudomásom nincs, mert akkor már engem fűggesztettek.

Elnök: Vörös László igazolta, hogy ő a kormány megbízottja?

— Nem, erről nem volt szó.

— Figyelemztette ő önöket arra, hogy a sztrájk büntetendő cselekmény.

— Nem! (Nagy mozgás.)

— Rábészelt ön valakit arra, hogy sztrájkba lépjen s tagadja meg a munkát?

— Soha!

A következő vádlott: Lerher József.

Elnök: Megértette a vádat? Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: Nem. Én nem tagadtam meg a szolgálatot, mert akkor, a mikor a sztrájk kitűtött, én már fel voltam fűggesztve. De közhivatalnok sem vagyok, mert esküt soha nem tettem.

— Tudatosan nem tették önnek esküt?

— Erre felelni nem tudok.

Az ügyész közbe szól valamit, mire Vázsonyi kéri az elnököt, tiltsa meg, hogy az ügyész elnöki jogokat gyakoroljon.

A tárgyalás előre láthatólag három-négy napig el fog tartani.

A harmadik vádlott Turesányi Pál volt. Az ő kihallgatásánál az elnök huszonegy sürgönyt mutatott fel, a melyek azonban a vizsgálat folyamán nem voltak meg, csak tegnap kelettel kerültek az iratok közé. Az elnök előterjesztésére éktelen láma támadt.

Dr. Györfly Gyula tiltakozott az ellen, hogy az ügyészség meglepetésszerűleg iratokat csempésszen be. — Követeli, hogy az elnök ne vegyen a sürgönyökről tudomást.

Geszti Andor ügyész gunyos mosollyal hallgatta az ügyvédet, majd közbekiáltott:

— Operetti!

A jelenet erre még izgatottabb lett.

Miklós Gyula v. ügyvéd: Ezt a henegeg modort kikérem magamnak! Az ügyész eljárása operett.

Az összes ügyvédek felugráltak, amire dr. Geszti magyarázni akarta a szavait, de csak olajat öntött a tűzre. Végre a bíróság visszavonult tanácskozni.

A japán—orosz háboru.

— A japánok származása. —

— Express tudósítás. —

Budapest, június 3.

Érdekes théma! irnak most állandóan a francia és angol lapok. A japánokat zsidó eredetűnek mondják és ezt számtalan adattal bizonyítják. Legutóbb „St. James Gazette“ foglalkozott bosszu cikkben, igen érdekesen foglalkozik a kérdéssel, amelyet még akkor is érdemes ismertetni, ha nem egyébb, mint számtalan adat téves összeállítás.

A japánok Ázsia nyugati részéről jöttek, miután egy tanácskozásban elhatározták, hogy Kelet felé mennek egy ismeretlen hazát szerezni. Esca könyvére hivatkoznak, a mely szerint, „de ők (a tíz törzs) elhatározták, hogy a testvérek többségét elhagyják és távolabbi országra költöznek, a hol soha sem lakott senki“ és messze volt az az ország, másfélévi járásra.

Amos próféta is mondja, hogy az utazás „tengeről-tengerig és nyugattól-keletre haladt.“ Ez valószínűleg 670—663 történt Krisztus előtt, a mely időben az elfogott zsidók Jeruzsálembe tértek vissza, anyanyelvüket elvesztették és chaldai nevetek vettek fel. Tenno Deschimm, az első japán császár 660-ban Krisztus előtt érkezett hosszú vándorlás után Japánba. Több régi japán kép megerősíti ezen adat helyességét. Különösen egy régi japán kép bizonyítja ezt legerősebben, a melyen látható, a hogy Temmo császár a hercegekkel és a néppel Japánba érkezik.

A legcsodálatosabb azonban az, hogy a herceg és a Samurai, Assyria és Média régi ruházatkódása szerint öltözködnek és a régi szokás szerint — hódbrókból készült cipőt hordanak. A perzsa »tachi« vértel viselik, egyeseknek régi zsidó speere, másoknak pedig a régi mediai katonák.

Nagy hasonlóságot mutat fel a harczítás is, a melyet egy utazó látott ünnepegy alkalmával Kiotóban. Egy látszólagos tüzközt volt zenező mellett, a melynél a katonák régi perzsi divatu ruhákat és fegyvereket használtak. A császári család birtokába is számos régi kép és festmény van, a mely aprólékosan száll és a mely képek a régi zsidó szereket és arczokat ábrázolják. De a japánok vallásos szertartásaiban is sok a zsidóság szokásaihoz hasonló eset van. A Shinto-templomok-

ban ép úgy meg van a frigyláda, mint a zsidóknál.

A pap — Kan Mischi — ép oly fehér vászon ruhát és főveget viselt, mint a zsidó pap. A hogy Dávid táncolt az Isten előtt fehér vászonruhában, ugyanugy táncolnak a japánok, ha a frigyládat — a skin Krschit — a templomba viszik. A frigyládat magukkal vitték a háborúra is.

A japán újszülöttet a hatodik napon a templomba viszik, hol megszentelik és a papnak egy pénzdarabot adnak és minden japán ép úgy mint a zsidók adakoznak az ilyen napon a templom részére egy pénzdarabot.

A gion ünnepejéknél, a melyet egyszerre ünnek meg a sátoros ünnepejével, régi képeket használnak, a melyekben igazi régi zsidó típusu pap arcol látni, a ki mellett egy pásztor és juh áll, egy kamell és egy herceg ül egy fehér öszvéren. Az állatok közül egy sinos azonban Japánban.

Japánban három kötet van, a mely a „Ini dai“ a „szent öskor titkos iratait“ tartalmazza. Az első kötet írása nagyon hasonlít a Simai begynél talált felirathoz, a melyhez hasonlótl semilyen élő vagy holt nyelvben nem találni.

A japánok az istentől származtatják magukat. A második kötet a perzsiához, a harmadik pedig a Niniveh és Babylon írásához hasonlít.

London, június 3.

A Standard jelenti Tiencsinből tegnapi kelettel: A pekingi nagytanács jegyzékét intézett az orosz követhet, melyben figyelmeztett arra, hogy az orosz csapatok, ha a semleges területi kerületeket elhagyták, ne rombolják le az épületeket, amelyeket a belakók használnak, mert ebből a semlegeségi törvények komoly megsértése következne. Ezenkívül a nagytanács Ma tábornokhoz intézett táviratot azzal az utasítással, hogy ezt a közlést juttassa az összes orosz tisztékhez.

Tokió, jun. 3.

Ideérkezett jelentés szerint Kuropatkin Kéler tábornok vezénylete alatt 50.000 katonát küldött Port-Arthur felszabadítására. Hirt hoztak arról is, hogy Kéler tábornok seregei Kincsau közelében ütköztek össze a japánokkal. Véres harc volt. Sokkal nagyobb, mint ugyancsak Kincsau mellett folyt első ütközet.

1904. Június hó 1-ével uj előfizetést nyitottunk az „UJSÁG“-ra.	
Június 1-től július 1-ig.....	2 korona.
Negyedévre.....	6 korona.
Félévre.....	12 korona.
Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az „UJSÁG“ megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek.	

UJDONSÁGOK.

Meggyilkolt kolozsvári fiu.

Dráma az idegenben.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, június 4.

Egy általános és közízsztetlemben álló kolozsvári családhoz rettenetes és szörnyű hír érkezett tegnap Debrecenből. Husz éves fiukat meggyilkolták. Mi volt a szörnyű tett oka: ma még ismeretlen, de nagy gyászt hozott Gajzágó Tivadar családjára. Most kaptuk meg a gyászjelentést: szomorú hírívőjét a tragédiának. Szól pedig a gyászjelentés a következőképen:

Gajzágó Tivadar és neje szül. Zarándi Knöpfler Karolina, gyermekeik Erzsi, Margit, Karola, Ferike, Tivadar, Gyula egy a maguk, valamint a kiterjedt rokonság nevében is, mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják a felejtethetlen nemes, jó fiu, testvér és rokonnak Gajzágó Antalnak folyó hó 2-án Debrecenben, életének 20-dik évében, váratlanul történt gyászos elhunytát.

átadják az egyetemet 2 havi csendes pihenésnek, csak azért, hogy annál vigabban pezsdüljön fel az élet szeptemberben.

— (Sorozások Kolozsvárt.) Jeleztük már lapunkban, hogy az ideai sorozásokról Kolozsvárt a hónap 15, 16, 17 és 18-án tartják meg. Ez uttal az 1881, 1882 és 1883. évi született állatalkotások ifjak kertinek sorozására, még pedig a három első napon a kolozsvári, az utolsó napon 18-án pedig az idegen illetőségűek. A sorozást naponta reggel 8 órakor kezdődik a Vigadó nagytermében tartják meg.

— (Értesítés.) A kolozsvári ev. ref. egyház presbiteriuma folyó hó 6-án (hétfőn) délután 5 órakor, a rendes helyen gyűlést tart.

— (Iskolaszentesítés és tanári gyűlés Segesvárt.) Május hó 28-án avatták föl Segesvárt a polgári leányiskola szép, új épületét. A felavató ünnepély részt vett a közoktatásügyi miniszter képviselőjében dr. Morin Emil min. tanácsos, Béldi László főispán, Pogány István kir. tanfelügyelő; az iskola gondnoksága Eszenlőhr Henrik előnk vezetés alatt; az országos polgári iskolai egyesület elnöke Lád Károly s az ország számos kulturális egyesületének képviselői. Az ünnepélyt a növendékek énekkel nyitotta meg; Gyöngyösi Alice prólogot szavalt. Beszédeket mondtak: dr. Molnár Emil min. tan., Pogány István tanfelügyelő. Felolvasást tartott Gyöngyösi István igazgató, szavalt Donáth Erzsébet polg. isk. növendék s a szép ünnepély a Szózat énekével ért véget. A jelenlét vendége kivonultak a fehéregyházi honvédekhez is, hol az igazgató kocsiorut helyezett a névtelen hősök sírjára.

— (Meghívó.) A kolozsvári unitárius főgimnázium ifjúságának »Kriszta Önképzőkörre« folyó évi június hó 5-én délután 3 órakor, a kollegium tornatermében Jókai-emléknapra egybekötött évszázad ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Előnk megnyit. 2. Fohász, Szűgyi Józseftől, előadja a főgimnázium énekkara. 3. Mi Atyánk a mennyben, irta Pósa Lajos, szavalja Müller Gyula VI. o. t. 4. Chován: Magyar hangulatképek, zongorán előadja Iszai Géza VIII. o. t. 5. Emlékezés, irta Borbély István VIII. o. t. 6. Noble Passioner, Gisser I. től, előadja a főgimnázium »Apolló-köre«. 7. Jókai Mórhoz, irta Pósa Lajos, szavalja Taar Géza VIII. o. t. 8. Népdalegyveleg Allaga Géztől, előadja a főgimnázium énekkara. 9. Űr szögletén ül a csónak hős, Jókai Móról, szavalja Posztó Sándor VII. o. t. 10. Beriot: XI. koncert, hegedűn előadja Csoma Imre VII. o. t., zongorán kíséri Iszai Géza VIII. o. t. 11. Előnk beszámoló, irta Abrudbányai Ede VIII. o. t. 12. a) Király himnuszt Tinódi Sebestyéntől, b) Dalár induló Szűgyi Józseftől, előadja a főgimnázium énekkara. 13. Előnk beszámoló. 14. Fehérvári induló, előadja a főgimn. »Apolló-köre«.

— (Egy tanuló balesete.) Tegnap este a kereskedelmi akadémia egyik bennlakó növendéke: Brüll Alfréd II. oszt. növendék lefekvés előtt a lámpát akarta eloltani és pedig oly formán, hogy a lámpához ugrott, azt elfuvald. De ugrása oly szerencsétlen volt, hogy jobb lábán csonttörést szenvedett. A mentők nyújtottak első segélyt a szerencsétlenül járt fiúnak.

— (Szerencsétlenség a kolozsvári gyufagyárban.) Tegnap előtt reggel könnyű végzettségű válható szerencsétlenség történt a helybeli Reiter-féle gyufagyárban. Beldis Endre fiatal gépésmesternek — miközben a gépek körül foglalatosskodott — egy működésben levő gépkerek szíjja elkapta jobbkarját s még mielőtt kezét a gyorsan tovaforogó kerékszíj közül kikapthatta volna, az a kezeifől egészen összeroncsolta. A gyorsan megjelent mentők, miután sebeit kimoszták, beállították a Karolina kórház sebészeti klinikájára, hol jobb kezének három ujját még a tegnapi nap folyamán amputálták.

— (Az inspekciós szoba botrányának epilógusa.) Megirtuk annak idején, hogy a kolozsvári rendőrség inspekciós szobájában Kallós Ede és Weber László rendőrbiztosok között összeszólalkozás történt, mire az előbbi az utóbbit inzultálta, amit pedig Weber úgy torolt meg, hogy másnap megbotozta Kallóst. Ezt az ügyet tárgyalta tegnap Salamon Sándor büntető járásbíró és Weber Lászlót 40 korona, Kallós Edét pedig 20 korona pénzbírságra ítélte. A felek fellebbezték.

— (A fellelvár vízvezetése.) A fellelvár rendezése városunknak már évtizedek óta vajdó kérdése. Köztisztaság, közrendészet, közbiztonság, közegészség és isten tudja még mi minden köztekintetben szinte megoldhatatlan kérdésként szerepel városunk krónikájában. De a sok kifogásolási való közt talán legveszedelmesebb az ottani állapot a tűzbiztonsági szempontból és ez okból az ottani lakók sürgetésére a város ismételtén foglalkozott a vízvezetéknek a fellelvárra való bevezetésének kérdésével, melynek megoldása közegészség tekintetében is már elodáztatlan valami. Mint minden fontosabb kérdésünk azonban, ez az égető kérdés is eladdig azzal nyert elintézt, hogy »nincs pénz.« Végre az utóbbi közgyűlésen erősebb formában került tárgyalás alá a fellelvárra és a Rákóczi-hegy legmagasabb részére bevezető vízvezeték ügye, melynek határozata értelmében a városi tanács már értesítette a XII. hadtestparancsnokságot arról, hogy kész a fellelvárra vízvezetékét állítani, ha a katonaság kötelezi magát, hogy évente legalább 700 korona vizdíjat fizet. Tekintettel arra, hogy tűzbiztonság tekintetében a katonai kincstár számos értékesebb épülettel van érdekeltve, remélhető, hogy a parancsnokság nem fog szűkkeblűsködni és az amugy is csekély összeget már saját jól

felfogott érdekében is megadja. Egyelőre ettől függ tehát, hogy a fellelvár és a Rákóczi-hegy kap-e vízvezeték, vagy sem?

— (Méhészeti előadások június hóban.) Nagy János méhtenyésztési szaktanító június havában az alább megjelölt helyen és időben fog méhészeti előadásokat tartani:

I. Udvarhelyvármegyében: 7-én Szolokmán, 8-án Siklódon, 9-én d. e. Atyhán, d. u. Etéden, 10-én Székelykeresztúrt, az állami tanítóképző-intézetnél, 11-én Erkeiden, 12-én Derzsben, Sándor Gergely unitárius lelkész, 13-án Székelyudvarhelyen Derzi Samu, kir. törvényszéki irodatiszt, 14-én d. e. Szentkirályon, Gál Imre tanító, d. u. Mádfalván, Olasz Antalné urasszony, 15-én Szentkeresztbányán, Lániczky Sándor, kir. tanácsos és bányatulajdonos méhtelepén, 16-án Lővén, 17-én d. e. Homoródkeményfalván, Lőrinczy Béla tanító méhesén, d. u. Homoródszentmártonban, 18-án d. e. Darócson, d. u. Homoródújfalun, 19-én d. e. Felsőbrákoson, d. u. Vargason, 20-án d. e. Bardócon, d. u. Olaszteleken, 21-én Kisbácson, 22-én Magyarhermányon.

II. Kolozsvárt: 5-én d. e. Szádeczky Lajos dr. tudományegyetemi tanár, 6-án d. e. a tanítóképzőintézet, 21-én d. e. a tanítóképzőintézet és d. u. Kremnitzky Aladár urasszony, 28-án d. e. az ev. ref. szeretetház méhtelepén.

— (Halálozások.) Egyetemünk közti színterben álló tudós professzor dr. Lomnitz Meltzl Hugót megrendítő gyász érte. Leánya 112 a tegnapi virradó éjjel ugyanis rövid szenvedés után kilehelte szívi tisztá lelkületét. A bájos megjelenésű, nagyműveltségű urileány korai elhunnya a kolozsvári társadalom széles rétegében megrendítőleg hatott és mély részvétellel gondolkodott a nagy gyásztól mélyen lesújtott szülőkre. Meltzl Ilza különböző ünnepélyek alkalmával bemutatta virtuozus zongorajátékát és a szakértők nagy jövőt jósoltak a nem mindennapi tehetséggel rendelkező urileánynak. A kérelmetlen halál azonban meggyászította ezeket a szép reményeket. Magához ragadta örök pihenőre Meltzl Izát, mely gyászba borítva a családját és tisztelői sokaságát. A gyásztól különben a következő jelentés számol be:

Lomnitz Meltzl Ilza csütörtökön jun. hó 2-án reggel 2 órakor megszűnt élni. A drága halott tetemei pénteken folyó hó 3-án délután 3 órakor tartandó rövid ima után, Mátyás király-ter 11. sz. gyászszobából, a lutheránus temetőben fekvő családi sírba fogunk helyezni, miről a rokonokat és barátokat értesítik szülői, nagynyja és fivére. Kolozsvár, 1904. június hó 2-án. Berger Károlyné, szül. Illényi Csikány Charlotte, néh. Berger törvényszéki tanácsos özvegye. Dr. Lomnitz Meltzl Hugó professzor, dr. Lomnitz Meltzl Hugóné, szül. Berger Hermine, Lomnitz Meltzl Bilambér jogszigorló.

A temetés a jelzett időben Kolozsvár előkelő társadalmának nagy részvétel mellett megtörtént.

Peselnéki Rápolthay Gábor, a Háromszékmezei Függelenségi és 48-as párt alelnöke, a Kézdivásárhelyi Vidéki Függelenségi és 48-as párt elnöke és a Kézdivásárhelyi Függelenségi és 48-as Kör tisztelt elnöke folyó hó 1-én élete 49 ik évében, Alcsernátonban elhunyt.

Folyó hó 3-án d. e. 11 órakor helyezték örök nyugalomra kolozsborsai családi sírboltban Szász Ferenc uradalmi intézőt, aki egy negyed századon át volt ernyedetlen munkása nemcsak a báró Bánffy-féle uradalomnak, hanem a borsavölgyi magyar közéletnek is. Elhunytát nagyszámú mélyen lesújtott családján kívül Kolozsvármegye, melynek törvényhatósági tagja, az erdélyrészi gazdasági és gazdasági egyesületek, a Borsavölgyének egész lakossága és pártalanul vendégszerető házat annyiszor élvezett nagy és előkelő baráti kör gyászolja. Koszorúk halmozták el az élete délen elhunyt derék férfiú sírját és körülállták azt fájó szívvel barátai és tisztelői, a kik az egész, az igaz embert gyászolják benne.

Novák Béla főmérnök — mint részvétellel értesülünk — tegnap délután 2 órakor 54 éves korában elhunyt Kolozsvárott. A haláleset, széles körben elhunyt nagyszámú rokonánál és ismerősnél keltett mély és őszinte részvétet.

— (Blitelt verekedők.) Salys testi sértéssel vádolva állott ma d. e. öt mezőbándi oláh paraszt a kolozsvári kir. törvényszék, mint büntető bíróság előtt. Azzal voltak vádolva, hogy a múlt év őszén Mezőbándon egy parasz verekedést rögtönztek, hol — bár mindenkinek kijutott a botokból és karcokból — három odavetődött ártatlan lakos maradt kitört kezekkel és betört fejvel a küzdőter porondján. Ezek emeltek vádat támadók ellen s miután a bizonyított eljárás folyamán a büntény beigazolódtott a bíróság valamennyiüket elítélte.

— (Razzia.) Tegnapelőtt este rendőrségünk razzia! tartott, a mikor is két hely és foglalkozás nélküli idegen illetőségű csavargót állítottak elő. A jó madarakat eltoloncolásukig a dolgozóházba internálták.

— (Hangverseny Szászsebesen.) Nagyszabású hangversenyt rendez e hó 19-én a szászsebesi ev. ref. egyház új temploma felszentelése alkalmából. A műsor magas színvonalát kiválóan emeli Rákosi Viktor felolvasása, a ki hazafias készséggel igérte meg közreműködését a nemes czél elérése érdekében. A műsorban részt vesz Pataky Lászlóné, az ismert festőművész széphangú neje, ki különösen is diadallara-

tott Makray László dalaival. Ez alkalommal a dalokat a szerző maga fogja zongorán kísérni. A hangverseny többi szereplője a szászvárosi Kun-kollégium kiváló ének- és zenekara, Zsigmond Ferenc, a városunkban ismert jeles énekes, ki Bánffy Gyurka népdalaiból fog nehányat elénekelni, Benedek Károlyné zongora kísérete mellett. Saját alkalmi költeményét olvassa fel dr. Versényi György kolozsvári felső leányiskolai tanár. A rendezőség ez uton is felhívja a fényes hangversenyre az érdeklődő közönség figyelmét.

IRODALOM.

(*) Árnys Erzsike megérkezett.

Egy díszesen kiállított verskötetet kaptunk, mely a fenti címet viseli. A kötet szerzője Révai Károly, a mi lapunk közönségének versei, elbeszélései, regénye révén kedves ismerőse. Amint végig lapozgatunk kötetén, melyben egy csomóba gyűjtötte össze husz esztendő őrzéseit, a melegsévről, érző poéta lelkét találjuk meg. Egyszerű, nemes költészetének nyíló virágai ezek: kedvesek, tetszetősek. Úda és friss hangulatot kelt minden egyes vers, melyek amellett színesek, csengők és behelgők. Szívvel jöttek, szívhez szólnak. Mi igaz őszinteséggel ajánlhatjuk mindazoknak, kik szeretik a valódi tiszta prózát nyíló virágait.

A költő maga így ajánlja könyvét:

Ne nézzétek, hogy nincs művészet benne
Hivallgó érzés, merész gondolat;
Csak azt zengem, mi összegyűlt szívemben
Husz hosszú-hosszu esztendő alatt.

(*) A Honi Ipar legutolsó számának vezércikkét Kunz József az Omke alelnöke irta azon címen: Ki ellen akar küzdeni az Omke? Sugár Ottó a lap felelős szerkesztője a munkás szakszervezetek kérdéséről irt érdekes cikket. Feltűnést kelt közleményt találunk az Országos Ipari és kereskedelmi ügyi miniszter, hogy a közállítási kérdések törvényáttal rendezéséről, a hadügyi beszerzésekről stb.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombaton, június 4-én:

Egy nő,
ki az ablakon kiugrik.
Énekes vigjáték 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége 10 kor.

Holnap, vasárnap, június 5-én:
Délután 6 órakor, leszállított helyárrakkal,
gyermek-előadás:

HAMUPIPÓKE.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Egy nő, ki az ablakon kiugrik. (Szűnet XXXIV. sz.) Blaha Lujza m. vendég.

* **Blaha Lujza — bucsufőllépése.** Színházunk vendégművésze Blaha Lujza, ma egy rég nem adott kitűnő darabban, az »Egy nő, ki az ablakon kiugrik« című énekes vigjátékban, mint Törő Bálintné bucsuzik közönségünk előtt. Ezt a kitűnő szerepét ezuttal játszva először nálunk a nagy művésznő.

* **Gyermekeledés.** Az igazgatóság a közönség köréből jött többszörös kérdésnek engedve vasárnap gyermekelőadást rendez. Színe fog kerülni a »Hamupipóke« című látványos tündérmese, melyben dalok, kuplék és táncok tarkítják a különben is színes jeleneteket. Kassai, Mészáros, Tompa, Janka Imre, Szegő, Bérczi, Várdi, Gál Janka, Étsy Emilia és Hegedűs Szerfia lesznek főszereplői a darabban. Ezt a gyermekelőadást délutáni helyárrakkal tartja az igazgatóság és a gyermekvilágra való tekintettel 6 órakor fog kezdődni az előadás.

Táviratok

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, június 3.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délen fél 11 órakor folytatta a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalását.

Első szónok Justh Gyula volt, ki a vasutasok ügyét fejtegeti hosszasan, magvas beszédben.

Azután Heltai Ferenc két óra hosszat tartó beszédben szintén a vasutasok ügyéről szól. Konstatálja, hogy a vasutasok helyzete nagyon nyomasztó, a mely helyzet megváltoztatására már rég ki kellett volna, hogy terjedjen a kormány figyelmé.

Párhuzamot von az állami alkalmazottak és a vasutasok fizetése között, s úgy találja, hogy az előbbieknél rendkívül fölényben vannak. Eddig a vasutasok kezdőfizetése csak 900 korona volt, amely fizetés

10 évi odaadó munkálkodás után alig 1800 K. s 21 év múltán pedig korpótlékkal együtt csak 2000 koronára rugott.

Azután a szolgák fizetésére tér át s úgy találja, hogy az rendkívül kedvezőtlen.

Kívánja, hogy sorozzák be őket is az állami tisztviselők fizetési fokozataiba. Majd a lakbérrel beszél, melynek kedvezőbbé tételét óhajtja.

A nagy tetszés között elmondott beszédben oda konkludál, hogy a helyzetet minél hamarabb meg kell változtatni, hogy a jövőre nézve az ismert precedensek ne fordulhaasanak elő, egyuttal kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy az 1905. évi költségvetésben tegyen jelentést az ügy érdemleges részéről.

Miklós Ödön csatlakozik az előtte szóló véleményéhez, egyben indítványozza, hogy az előléptetések rohamosabban történjenek s mindezekről ő is az 1905. évi költségvetés alkalmával kívánja az előterjesztés megtételét.

Hieronymi reflektál mindkét szónok beszédjére s végül a Heltai indítványát elfogadja, míg a Miklós Ödönét mellőzni kéri.

Dobiecsky Sándor osztja a Miklós Ödön nézetét ez ügyben s megjegyzi, hogy a kormánynak nem kell akkor szűkkeblűsködni, a mikor a vasutasokról van szó. Ő sem helyesli a kezdőfizetés megnyiságát, mert abból nem lehet megélni s annak emelése mellett szól. Az előléptetésről szólva, indítványozza, hogy a tisztviselők 2—2 évenként lépjenek elő. A lakbér emelését óhajtja s végül elvárja a miniszter válaszát.

Hieronymi konstatálja, hogy a tisztviselők fizetése nem busás, de kielégítő. Nem helyesli a 2 évenkénti előléptetést.

A kormány meg fog tenni mindent a mit tehet, el megy a szélső határig is, de a mi nincs módjában megadni azt nem adhatja meg. Gondoskodott arról, hogy forgalmi tisztek kiképzetése nagyobb mértékben történjen s ezért az évenkénti tanfolyamba felveendő hallgatók számát 345-re emelte fel. A kezdőfizetés felemelését helyteleníti s végül kéri javaslatát elfogadását, a mi meg is történt.

A sztrájkoló vasutasok tárgyalása.

Budapest, június 3.

A sztrájkoló vasutasok vezetői pörének tárgyalását — mint lapunk más helyén jelentettük — ma kezdte meg a budapesti büntetőbíró, Oláh főtárgyalási elnök vezetésével.

Turchányi egyre azt hangoztatja, hogy ártatlan, ő nem közhivatalnok s mint ilyen nem esik a büntetőbírósg hatalma alá.

Elnök figyelmezteti, hogy a vasutas egy közérdekű és az országot szolgáló nagy vállalat tagja s tetteiért bármikor felelősségre vonható, miért is közhivatalnoknak tekinthető.

Turchányi azzal érvel, hogy a vasut intézmény bármily nagyfontosságú intézmény is, egy magánvállalat.

A tárgyalást két órakor felfüggesztették.

A délutáni tárgyalás.

Elnök a tárgyalást fél 5 órakor megnyitja s ezuttal a többi vádlott kihallgatására került a sor valamennyi vádlott tagadja a bűnösséget s tettük jogos igazsága mellett érvelnek.

Veréb Mihály, a sztrájk alkalomával kibocsátott kiáltvány tartalmáért elvállalja a felelősséget.

Ezután az elnök 5 perc szünetet rendelt.

Szünet után Turchányit és Sarlayt egymással szembesítették. — A tárgyalást holnap folytatják.

Fenyő Sándor kiadatása.

Budapest, június 3

St. Wellenből jelentik, hogy az ott fogva tartott Fenyő Sándor hírlapíró kiadatása iránt most folynak a tárgyalások. A bíróság tagjai közül ötten a kiadatása mellett, ötven pedig ellene szavaztak. Végre az elnök a kiadatása mellett döntött.

Az új orosz külügyminiszter

Budapest, június 3.

Pétervárról jelentik: A cár Lamsdorff inzultált külügyminiszter helyébe ideiglenesen az igazságügyi minisztert nevezte ki.

A pofozkodó herceg.

Budapest, június 3.

Pétervárról jelentik, hogy Dolgorucki herceg abban a pillanatban midőn Lamsdorff külügyminiszter a külügyminiszteri palota küszöbéről lelépett öklével arcába ütött s a további inzultustól a külügyminiszter csak az odasiető szolgák akadályozták meg. A herceget rendőrségre vitték, hol azt mondotta, hogy a tettében — a melyet nem sajnál — nem a személyes bosszu, hanem az vezette, hogy a külügyminisztert lehetetlenné tegye tovább hivatalában, mely szerinte átkos következményekkel járhat az orosz nemzetre.

Az orosz—japán háború.

Budapest, június 3.

Londonból jelentik, hogy a harctéren nincs semmi különösebb fordulat. A japán kémeinek sikerült megtudniuk, hogy az oroszok a Liunjang megerősítését már befejezték. 11 új erődőt építettek, de ezeket 2 kilométernyi távolságban sikerült aknákkal alá ásniok.

REGÉNY.

Az ál-mandarin.

Írta: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chínai detektiv-regény a jelenkorból. (3)

I.

— Nagyon helyesen, Mr. Ekhard... — és mindketten elhelyedtek az úgy tanulmányozásában.

Mr. Ekhard* aggegeny* volt, nagyon szép lakása volt a Bondstreet és a befeczett »lunch« után éppen elszunyókált, midőn a mikrofonnal egybekapcsolt phonográfja berregő hangjára felébreszt. Ezen berendezés lehetővé tette, hogy távollétében is felvehesse a közléseket, anélkül hogy egy hivatalosan személy meghallja, mely éppen a főzedei jelentéseknél nagyfontossága.

Az illető később megforgatja a korongot és a phonograf elbeszéli neki, mit távollétében a telefonban beszéltek.

Mr. Ekhard, kényelmes piros bőrszékében félrelelkedve, nyugodtan megvárta az apparatus rezgésének elmulását, azután felemelkedve a phonograf készülékét működésbe hozta.

Sajátosága, rekedt emberi hanghoz hasonló csengéssel a bankárt a következő értesítésről értesítette ezen genialis találmanys.

— Mr. Ekhard kéri, a milyen gyorsan lehetséges a banküzletbe jönni, mert dacára a hosszú idő elteltének sem Mr. Pretorius sem pedig Fergentinn nem jöttek vissza.

Telefon kérdőzködésünk nem vezetett eredményre, most az állami bank illető hivatalnokai időközben szintén eltávoztak. Éppen most indúl Fricker disponentünk oda, kimerítő értesítésért. Vandervelt prokurista.

A bankár elhalványult. És mialatt a kényelmesség okáért megtagított nyakkendőjét helyreigazította kezébe reszketett. Azután azonban összeszedte magát és néhány perc múlva már az utcán volt, hol egy elegáns Cabot (kétkerékű jármű) fogadva, az irodába sietett.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

P. Gy. Kolozsvár. Dolgozata valóban nem a mi lapunkba való. A kézirat — kivételesen — rendelkezésére áll.

R. K. Nagyág. Köszönjük a szép könyvet, melyet nagy szeretettel forgattunk és még nagyobb gyönyörűséggel olvastunk.

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

Diszokmánya! kitüntetvel!

Bernáth E. Sándor varrógépkerékpár nagy raktára és hangszer-üzlete) Kolozsvár, a m. kir. posta- és táv. szállítója.)

Összes áruimat havi részletfizetésre is adom és azokról 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világítással és metecoreber berendezett mechanikai műhelyemben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színi emallitásokat saját főműhelyemben és kéneczemben állítok elő.

Kerékpárközfűzőn szíjait Tartok fenn!

Képes árjegyzéket adok bármikor! Telefon 412.

Sz.: 823-1904.
vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közzéttes, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbírójának 1904. évi Sp. IV. 123/3. számú végzése következtében dr. Ötvös Lajos ügyvéd által képviselt Gajdó Tivadar javára Takács Mór és neje szül. Heimberg Kala ellen 324 korona s járuléka erejéig elrendelt és az ugyanezen bíróságnak 1904. évi Sp. IV. 123/2. szám alatti végzése alapján 1904. évi április hó 6-án fogantatott és eladott ingóságok, az ingóságok 1291 koronára becsült követelése ingóságok, ingóimint: háziutortok, ágy és ruhaneműek stb. nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a fenti kir. járásbírója 1904. évi Sp. IV. 123/3. számú végzése folytán fenti kötelezettség és egyéb bíróilag már megállapított és az ezután közzétett végzése Kolozsvár, Szentgyörgy-utca 36. és 38. szám alatt leendő eszközökre 1904. évi június hó 16-ik napjának délutáni 3 órája határidőre kiűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezen eljárással megjelölt ingóságok, ingóimint: háziutortok, ágy és ruhaneműek stb. nyilvános árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében közzétételük mellett a legelőbbet igényelők szükség esetén becsárton alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi május hó 28. napján.

Ligeti József,
kir. bír. végrehajtó.

3327 1-1

BUDAPESTI

fűszer és déligyümölcs nagykereskedő cég
szakmabeli keresztény

utazót keres Erdély részére

a ki ott már utazott és a viszonyokkal ismerős.

Ajánlatok „Utazó” jellege alatt:

Eckstein Bernát hirdetési irodájába.

Budapest, V. Fűd-utca 4. sz. alá — kértetnek.
3328 1-2

Sámson Géza

uri-, női- és gyermeklábbeli üzlete
Kolozsvárt, Jókai-utca 5. szám alatt.3291 Van szerencsém a n. é. közön- 8/10
ség b. tudomására hozni, hogy

Jókai-utca 5. szám alatt

e hó 1-től a mai kor igényeinek
megfelelően berendezett

cipész üzletet

nyitottam, melyben szakmámatomnál fogva a legkényesebb izléseknek is megfelelő uri-, női- és gyermek cipőket készítek. — Üzleti elveimet a szakmámról, pontos és e mellett jutányos árú munkára fektetem, s minden ügykezelésem oda irányul, hogy nagyrabecsült megrendelőmet a legnagyobb mérvben kielégítem és üzletemben állandó vevőként tisztelhessem, miért is a n. é. közönység szíves pártfogását kérve fizesselek.

Sámson Géza.

A Nagyszebeni

Földhitelintézet

törlesztési jelzalog-kölcsönök ad:

2000 koronától kezdő összegekben, mely kölcsönök készpénzben fizetendők ki és 4, 4 1/2, 4 3/4 és 5% kamattal és 1/2% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt, még pedig minden 1000 korona tőke után fizetendő:

A) 1. 10 évi törlesztésre félévénként K. 65.04 f.
2. 20 évi „ „ K. 41.75 f.
3. 30 évi „ „ K. 34.79 f.
Legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.

B) 3323 1-
1. 15 évi törlesztésre félévénként K. 48.52 f.
2. 25 évi „ „ K. 36.57 f.
3. 35 évi „ „ K. 32.05 f.
Legkisebb kölcsön 5000 korona.

C) 1. 30 évi törlesztésre félévénként K. 32.92 f.
2. 40 évi „ „ K. 29.69 f.
3. 50 évi „ „ K. 28.22 f.
Legkisebb kölcsön 10.000 korona.

D) 1. 50 évi törlesztésre félévénként K. 26.11 f.
Legkisebb kölcsön 50.000 korona.

Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adhatók, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megengedő helyszíni szemle után.

Kölcsön folyamodványok az alulírtakhoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.

Erdélyi erdő-faanyag- és bányá-ügynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, Malom-utca 16. sz.

A Földes-féle Margit-crème leg-

jobb a világon. — Hatása csodás. Leg-

női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkülön-

b és legbiztosabb a vegyszer-

teljesen ártalmatlan

FOLDES-féle

MARGIT-CRÈME

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltá-

volított szeplőt, májfoltot, pattanást, bő-

r-akat (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kí-

símítja a ráncokat és az arczot fehérre, simává

varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 K., nagy 2 K.

Postán utánvétellel vagy a pénz elfizetése beiktatása után

küldi a készítőt.

Földes Kelemen, gyógyszerész, írád.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és

illatszer-kereskedésben.

Kiváló toilett-cikkek: Főraktár Kolozsvárt:

Margit hölgyor (3 színben) K. 1.20

Margit-szappan, 70 f.

Margit-fogpép 1.-K. (Zahn-pasta)

Margit-arcváz 1.-K. János gyógytárakban.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

Legjobb széptípus!

3132 5-10

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST, V. KER, VÁCZI-KÖRUT 32. SZ.ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű
gőzcséplő-készleteket, ipari célokra alkalmas „Compound” lokomobilokat.3120 9-10
MILLENIUM fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeket
valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.
Képviselő: Wessel Leó Kolozsvárott.

KORONA

szálloda és vendéglő

Kolozson.

Tisztelettel tudatom Kolozsvár és a
vidék n. é. közönységével, hogy Kolozson,
a városi vendéglő bérletétől visszalépve,

új vendéglőt és szállodát

nyitottam a saját, most épült, e célra
emelt házamban, melyet a modern kor
igényeinek megfelelőleg rendeztem be.Külföldi házi konyha, valódi jó minő-
ségű borok Nagyszebeni Zabulak László ur
pincéjéből. Dréher-féle naponta friss csa-
polású sör. Kávéház, Seifert-féle új karam-
bol és tekeasztalok.Külön cukrázda, naponta friss süte-
ményekkel áll a kiránduló fürdőző közön-
ség rendelkezésére olesó és pontos ki-
szolgálás mellett.Csinosan berendezett szállodai szo-
bákat ajánlom a fürdőt hosszasanban
igénybe venni szándékozókknak. Szoba
árak: 1-től 2 kor. 40 fill.-ig.Teljes ellátás és lakás megegye-
zés szerint mérsékelt árak mellett.Nagybecsű eddigi támogatásukat kérve
továbbra is, vagyok alázatos tisztelettel:

JÓZSA B.

a „Korona” szálloda és vendéglő
tulajdonosa Kolozson.

3279. 6-10.

Alapított 1875.

Alapított 1875.

3178

AJÁNLOM SZABADALMAZOTT 16-16

JÉGHÜTŐIMET

melyek igen takarékos
jégmedenczével
vannak felszerelve.Hentes üzletek, tejelárusítók és
privát házaknak igen alkalmas.
Raktáron áll: 30 koronától
400 koronáig.

— Árjegyzék bérmentve. —

SEEMANN J. lakatos, tizedes-mérleg,
fűvő és jégűtő készítő.

Jegyenyei gyógyfürdő!

(Egészen újonnan berendezve.)

Vásártelki „MOOR” fürdők!

Fényő és hideg lobogó-fürdők!

Külföldi ellátás a legolcsóbb árak mellett.

Állandó zenekar.

Igazgató orvos: Dr. Kazay Kálmán.

3287 8-10 Ajánlva:

Kezdődő tödőhajósoknak, sápkáros gyenge egy-

neknek, schrophulicusok és idegeseknek.

Prospectust küld a kezelésért.

Ajtók, Ablakok és Parkettek

jó minőségű gőzzel szárított anyagból készítve jutányos árban kaphatók:

B. BAK LAJOS műasztalos-gyárában

Kolozsvárt, Malom-utca 28. szám.

Ugyanitt megrendelhetők mindenféle díszmunkák, templomi berendezések, oltárok, szószékek,
bolti csélszerű állványok, áruasztalok, bejárati kirakatok, kapuzatok, lakás és iroda-
berendezések a leggyorsabb kivitelben készíti a legjutányosabb árakban.

Telefonszám 120.

3222 33-50

B. Bak Lajos.

Ping-Pong (asztali tennis) és Croquet-játékok.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k.-tól feljebb.

Lawn-Tennis Raketek a világhírű bostoni Wright and
Ditson cégtől „The Star”, „The Hub”, „The Longwood”,
„The Park”, „The Champion”, „The Surprise” darabon-
ként 6 koronától 40 koronáig minden súlyban.

Raket prések 1, 2 és 4 rakethez.

Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi
szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.

Raket állványok egyszerű és fényezett kivitelben.

Raket conserváló olaj és lack.

Gummiüvegy és sza-
lag raket nyélre.Tennis-hálók kender-
szinegéből — kátránnyal
vízmentesítve, a legeg-
yszerűbből a legjobb ki-
vitelig, ugyancsak feszítő-
sodronnyal.Hálószerítő oszlopok
és feszítő kötelek.Tennispálya bekerítő
háló kender-szinegéből,
kátránnyal, vagy hor-
gonyosodronnyal □ mé-
terenként.

Tennis labdák:

Championship F. H. Ayers „The Falcon”
„The Standard” Wellfried Terrakotta
„Star” Wellfried Regulation bevont

Labdaszedő hálók, Labdagyűjtő kosarak, Pályajelzők stb.

Tennis cipők Gummi vagy
Tennis ingek, övek, sap-
kák és kalapok

Utazási cikkek:

Plaidek légpárnák, kézi és láda-
böröndök, kocsitakarók stb. stb.

Vesszőből fonott kézi- és uti-kosarak bárelve és béleletlenül, betéttel vagy a nélkül.

Fényképező készülékek!

Állványos, kézi és zseb
fényképező gépek!Nagyító készülékek
Lencsék (objectivék)
és pillanat-zárak!

Minden méretű:

Fényérzékeny üveglemezek:

Lumier Ideal

Germania Ringler

Agfa Schleisner

Hélios E. Schaterra

Kodak és Agfa görfilmek

„AGFA”
kifejllesztő, rögzítő és színező
vegyszerek, ol-
datok.

Fényéző. másoló-papírok:

Dr. Kurz matt és fényes
Celloidin papírok.Dr. Leiner-féle fényes-
es matt Celloidin papí-
rvekben és felvágva!Celloidin- és Brom-
ezüst levelező lapok.Velox, Lenta, NPG,
Germania, Electro,
Bromezüst papírok.Fényképezési lámpák, másoló keretek,
üveg és porcellán fürösztő tálak, Car-
tonok, Passepartoutok és Álbumok stb.Ugyancsak a fényképezéshez szük-
séges — itt fel nem sorolható —
kellékek dus választékban találhatók.Valódi angol- és
francia illatszerek!Állandó nagy raktár
Grammophonokban
és gramophon-lemezekbenValódi erdélyi hegyaljai tisztán kezelt
Borok Ötvös Dánielné
pincéjéből.

Telefonszám: 511.

2982 97-104

Bizományi raktárak:

Adi László: Deák F.-u. Telefon 470.

Fuhrmann Károly:

Wesselenyi Miklós-utca 10. Telef. 429.

Kondász Dániel: Mátyás kir.-tér 25.

Irimias Tivadar: Arany János-tér 2.

Bühm Konrád: Jókai utca 11. sz.

Nyisztor György: Hunyadi-tér 6. sz.

Balogh János: Trefort-utca 20. sz.

Pardi Sándor: Akácfa-utca 3. sz.

Kövendy Károly:

Kossuth Lajos-utca, Haller ház.

Nyikora Anna: Rudolf-utca 64. sz.

Rozsnyai Antal:

Szechenyi-tér 39. Telefon 436.

Telefonon megrendelhető és min-
den időtábjban hazaszállíttatik!

Ünnepnap és vasárnap csak délelőtti 10 óráig.

Ötvös Dánielné,
KOLOZSVÁRT,

Óvár, Bocskay-utca 1. szám,

Mátyás király születési háza szom-
szédáságában).

Fehér borok zárt palackban

a 70 és 35 centiliter

70 centilit. 35 centilit.

zárt palackban

kor.-ban | kor.-ban

Leányka erdélyi különlegesség

Asszu édes 1.20 —70

Asszu finom 1.60 —90

Asszu finom 1.20 —80

Savignon-Semillon 1.20 —70

Muskotály 1.20 —70

Risling erdélyi különlegesség.. —90 —50

Som —90 —50

Vörös borok zárt palackban

a 1/2 liter

Literenként

zárt palackban

koronában

Egri bikavér 1.60

Egri puros —84

Elsőrendű puros —84

Carbenette 1.—

Schiller —68

Fehér borok zárt palackban

a 1/2 liter

Literenként

zárt palackban

koronában

Hegyaljai pecsénye 1.10

Asztali I. osztályu.. —84

" II. " —72

" III. " —60

Ménési pecsénye —90

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve!
Ezen árak bárhova hazaszállítva készpénzfizetés mellett
értendők. — Üvege 15 napra kölcsönképp adatkak.